ישעיה לד

עַל־אֱדוֹם תֵּרֵד וְעַל־עַם חֶרְמִי לְמִשְׁפָּט׃
ו חֶרֶב לַיהוָה מָלְאָה דָם הֻדַּשְּׁנָה מֵחֵלֶב
מִדַּם כָּרִים וְעַתּוּדִים מֵחֵלֶב כִּלְיוֹת אֵילִים כִּי
זֶבַח לַיהוָה בְּבָצְרָה וְטֶבַח גָּדוֹל בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃
ז וְיָרְדוּ רְאֵמִים עִמָּם וּפָרִים עִם־אַבִּירִים
וְרִוְּתָה אַרְצָם מִדָּם וַעֲפָרָם מֵחֵלֶב יְדֻשָּׁן׃
ח כִּי יוֹם נָקָם לַיהוָה שְׁנַת שִׁלּוּמִים לְרִיב
צִיּוֹן׃

לוקה עד שילקה שר שלה במרום: עם חרמי · עם מלחמתי לשון מסכה בשעת חירום: ו חרב לה' · התרב שתהיה בעמים שיהרגו אלה את אלה לה' היא כי הוא צוה ורצה זה: הדשנה · מלשון דשן ושמן כלו' השמנה מחלב כרים: כרים ועתודים · הוא משל על שרים ושלטונים: בבצרה · עיר מארץ מואב היא אבל לפי שהעמידה מלך לאדום. שנאמ' וימות חושם וימלוך תחתיו יובב בן זרח מבצרה (בראשית ל"ו) לפיכך תלקה עמהם:
ז ראמים עמם · מלכים עם שלטונים · ראשים עם העתודים הכתובים למעלה: אבירים · פרים בריאים וגדולים כמו אבירי בשן (תהלים כ"ב) וכל זה משל היא על השרים: ורותה ארצה מדם · כלומר כל כך יהיה דמם נבלע בארץ עד שאינה צריכה למטר וכל כך יהיה העפר דהיינו שדה החרישה דשן מחלב עד שאינה צריכה לאשפה כי יהיה שמינה מחלב: ח [כי יום נקם · כל זה הוא נקם ושלומים לה' שנוקם ומשלם להם גמולם]: שלומים לריב ציון · שישלם גמול על עסקי ריב ציון הצועקת לפניו לשופטה מן המריעים לה:

אוצר החכמה

נון אויף אדום ווערט נידרן דש שווערט דען דיא אומות ווערן ניט גישטראפֿט אם לא: מיר שר ווערט אין הימל פֿאר גישלאגן אונ' אויך איין שטרייט הפֿטיגן פֿאלק ווערט איין שווערט נידרן לו טאן אן זיא משפט: ו חרב לה' זאגט ישעיה גאטש שווערד איז דר פֿילט מיט בלוט אונ' איז פֿעט פֿון וועגן דען חלב פֿון רעם דם פֿון דיא פֿעטי שאף אונ' דיא בעק · אונ' פֿון חלב דען נירן פֿון דיא ווידר כלומר פֿון דיא הערן אונ' פֿערשטן דען איין שעלטונג ווערט זיין פֿאר גאט אין בצרה כלומר דער ערשטר מלך אדום ווער פֿון בצרה אונ' איין גרושי שעלטונג אין לנד אדום: ז וירדו אונ' דיא ווילד טירן דש זיין דיא מלכים ווערן נידרן מיט דיא בעק · כלומר פֿערשטן · אונ' שטיר ווערן נידרן מיט דיא שטארקין אוקסן כלומר גיר פֿאלק · אונ' איר לנד ווערט גיזעטיגט זיין מיט דז בלוט פֿון די רציחות דיא דארטן גישעהן ווערן · אונ' איר ערד מיט דש חלב פֿון דיא הרוגים ווערט ווערן גיפֿעט: ח כי דען איין רעכנדיגר טאג גיט אויז פֿאר גאט דש ער זיך ווערט נוקם זיין דש ווערט זיין איין בילאונג דש גאט ווערט זיא שטראפֿן וועגן דען קריג פֿון ציון דש זיא שטרייטן פֿר הקב"ה דש ער זאל ריכטן פֿון אירי:

מחנה אשר

כי יום נקם לה' וגו' · אמר תחלה יום ואח"כ אמר שנת שלומים לריב ציון · והרב בעל כלי פז ז"ל כתב דהחמיר הב"ה בכבוד ציון יותר מכבודו דעל מה שעשו העכו"ם בכבודו יקח עם נקם אבל בשביל ריב ציון יהיו שנת שלומים ע"כ ע"ש ולענ"ד נראה דאיתא טעם על שנעלם מאתנו קץ גלות הזה משום דמגזר על ישראל שיהי' להם יום דוה כמ"ש ירמיה ע"ה כל היום דוה · וזמנו של הב"ה הוא אלף שנים · ונמשלו משל למה הדבר דומה למלך שגזר על כל מי שיעבור במקום פלוני ישליכו עליו אבן כבד משקלו מאה ככרים אבל נתון שם במקום ההוא · יום אחד עבר בנו של מלך והיו עבדיו רוצים שימחול לו המלך אבל המלך אינו רוצה לשנות המשפט אשר חרץ · והיה שם חכם אחד מיועציו · אמר הגזירה יתקיים וגם את בנך תציל · אמת אתה גזרת על כל מי שיעבור יפילו עליו האבן הכבד אבל לא פרשת שכל כובד האבן ינטל בפעם אחד יקחו מקבת ברזל ויפוצצו האבן לחתיכות דקות וישליכו על בנך עד תום כל המשקלת ותמלא דבריך · ואת נפש בנך הצלת · כך בישראל אם יהיו כל האלף שנים דוה שנגזר עליהם בתכיפות ורצופות ח"ו לא יכלו קום מה עשה הב"ה ברוב רחמיו וחסדיו חלק את האלף שנים בכמה חלקי' ע"ד שכתוב לרגעים תבחננו בזה הזמן רגע ילכד באחד · ובזה הזמן רגע · משום זה נעלם הקץ כי מי יודע מה יצא מהם עד מה שנשאר · וזהו כונת הכתוב כי יום נקם הוא ידוע לה' ולא לשום נברא מפני כי שנת שלומים הם רבים השנים שחלק הב"ה התשלומי' לריב ציון במה שיכופר עונם · וק"ל: